

JAK ŽÁDAT O STAROBNÍ DŮCHOD?

Chystáte se do důchodu a nevíte, co všechno budete potřebovat k podání žádosti? Třeba které doklady nebo jaká máte v celém procesu práva a povinnosti? Připravili jsme pro vás zjednodušený souhrn toho podstatného.

Pro nárok na starobní důchod musíte dosáhnout stanoveného **důchodového věku** a **získat potřebnou dobu důchodového pojištění**. Podrobnosti k oběma podmínkám získáte na našem webu v části [Starobní důchod podrobně](#).

Je třeba dodat, že odejít do starobního důchodu je vaše právo, nikoliv povinnost. Pokud chcete, můžete ve výdělečné činnosti pokračovat i po vzniku nároku na starobní důchod. V takovém případě máte dvě možnosti:

- Současně s výdělečnou činností pobírat i starobní důchod.
- Pokračovat ve výdělečné činnosti bez pobírání starobního důchodu (tzv. přesluhování) a navyšovat si tak procentní výměru důchodu.

Nebo můžete odejít i do tzv. **předčasného důchodu**, ale to pouze v případě, že vaše celková doba pojištění k požadovanému datu odchodu do předčasného důchodu činí alespoň **40 let** (do této doby se zahrnují i tzv. náhradní doby pojištění, jako je třeba doba péče o dítě).

Musíte však počítat s tím, že tento **předčasný důchod je trvale krácen**. A také současně s pobíráním předčasného důchodu **nesmíte pracovat** v rozsahu, který vám zakládá povinnost účasti na sociálním pojištění.

Po dosažení důchodového věku pro řádný odchod do důchodu pak můžete vykonávat výdělečnou činnost neomezeně.

Než podáte žádost o důchod

Nejprve doporučujeme ověřit si **datum dosažení vašeho důchodového věku a potřebnou délku doby pojištění** a také zda o vás ČSSZ eviduje veškeré potřebné informace pro výpočet důchodu. Usnadníte a zrychlíte tím celý následný proces.

- Ideálním nástrojem pro tuto kontrolu je [Informativní důchodová aplikace \(IDA\)](#), která je dostupná pro přihlášené uživatele (pomocí Identity občana nebo datové schránky) na našem ePortálu ČSSZ.
- Část informací také získáte pomocí [důchodové kalkulačky umístěné na našem webu](#).
- Případně se můžete s dotazem obrátit na libovolnou správu sociálního zabezpečení v rámci svého spádového území ([kontakty najdete na našem webu](#)).
- Informace vám poskytnou i na [call centru ČSSZ](#).
- Můžete také jednou ročně požádat ČSSZ o zaslání [informativního osobního listu důchodového pojištění \(IOLDP\)](#).

Informativní osobní list obsahuje jak přehled vašich evidovaných dob pojištění, tak i některých náhradních dob pojištění a navíc u dob pojištění od roku 1986 též údaje o vyměřovacích základech a vyloučených dobách. Do písemné žádosti o IOLDP je třeba uvést své rodné číslo, jméno a příjmení a adresu, kam má být informativní list odeslán. Žádost lze podat [prostřednictvím ePortálu ČSSZ](#) nebo formou podepsané písemné žádosti zasláné na adresu: Česká správa sociálního zabezpečení, Křížová 25, 225 08 Praha 5, případně e-mailem podepsaným uznávaným elektronickým podpisem na adresu e-podatelný posta@cssz.cz nebo datovou zprávou do datové schránky ČSSZ, ID: 49kaiq3.

Pokud jste obě základní podmínky (potřebnou dobu pojištění a důchodový věk) splnili, **sami si zvolíte datum**, od kterého vám má být důchod přiznán.

Nemusí to být vždy datum dosažení důchodového věku, někdy může být finančně výhodnější například pracovat ještě celý kalendářní rok. Záleží vždy na konkrétním případě.

Pokud zjistíte, že některé důležité **údaje o vás v evidenci nevedeme, je dobré si v předstihu připravit doklady o těchto dobách** (viz dále v textu *Co budete k žádosti potřebovat*). Chybí-li v evidenci ČSSZ určitá doba zaměstnání, je třeba se obrátit na konkrétního zaměstnavatele, aby vyhotovil evidenční list důchodového pojištění. Pokud zaměstnavatel nekomunikuje nebo již neexistuje, je možné požádat o pomoc pracovníky správy sociálního zabezpečení. Chybí-li v evidenci ČSSZ období, kdy jste byli vedeni jako uchazeči o zaměstnání u Úřadu práce, můžete požádat o potvrzení příslušnou pobočku Úřadu práce nebo tuto skutečnost sdělit při podání žádosti o důchod, aby si správa sociálního zabezpečení mohla chybějící potvrzení v rámci důchodového řízení sama vyžádat. Případné nesrovnalosti v dobách samostatné výdělečné činnosti je nutné řešit s pracovníky OSSZ.

Jak podáte žádost o důchod

Žádost můžete podat nejdříve čtyři měsíce před požadovaným dnem přiznání důchodu. Později je to možné kdykoliv. U předčasného starobního důchodu však platí, že jej nelze přiznat zpětně, ale nejdříve od data podání žádosti.

Žádost můžete podat elektronicky prostřednictvím služby [„Žádost o důchod online“](#), která je dostupná pro přihlášené uživatele na našem ePortálu ČSSZ. Pro přihlášení můžete využít Identitu občana (například bankovní identitu) nebo datovou schránku. Více informací získáte na našem [ePortálu ČSSZ](#).

Žádost lze podat i osobně na libovolné správě sociálního zabezpečení, a to v úřední dny. Pro sjednání konkrétního termínu můžete využít naši službu Online objednání na pracoviště. Počítejte s tím, že sepsání žádosti je časově náročný úkon, při němž je třeba ověřit mnoho údajů.

Pokud nemůžete podat žádost osobně, je možné k tomuto úkonu zmocnit jinou osobu na základě udělení plné moci. Zmocnění můžete udělit svému zmocněnci buď jen pro podání žádosti, nebo pro celé řízení o podání důchodu (tj. rozhodnutí ve věci, event. další korespondence budou doručeny zmocněnci, který je současně oprávněn podat námitky proti rozhodnutí a činit další úkony ve správním řízení). Za občany, kteří nemohou podat žádost o důchod sami vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, mohou s jejich souhlasem a na základě potvrzení lékaře o jejich zdravotním stavu žádost podat rodinní příslušníci. Toto zastoupení se vztahuje výhradně na sepsání žádosti o důchod. Mějte prosím na paměti, že je vždy třeba uvádět přesné, konkrétní a pravdivé údaje.

Co budete k žádosti potřebovat?

- Nezbytný je váš doklad totožnosti, tj. občanský průkaz, případně cestovní pas či povolení k pobytu.
- Doklady o době studia (popřípadě učení), pokud je již nemáte v evidenci ČSSZ, a to i v případě, že jste studium nedokončili (na nárok na důchod a jeho výši nemá přímý vliv stupeň dosaženého vzdělání, ale délka doby studia, proto je nutné předložit doklady, z nichž je tato skutečnost patrná):
 - › výuční list,
 - › vysvědčení z jednotlivých ročníků a maturitní vysvědčení,
 - › výkaz o studiu (index), vysvědčení o státní závěrečné zkoušce, diplom,
 - › potvrzení školy o délce studia.
- Doklady o době vojenské služby, pokud dobu o vojenské službě nemá ČSSZ ve své evidenci:
 - › vojenská knížka,
 - › potvrzení Správního archivu Armády České republiky (nám. Republiky 408/4, 779 00 Olomouc 9).
- Doklady prokazující výchovu dětí nebo péči o děti:
 - › rodné listy dětí nebo výpisy z matriky narození, popř. jiné doklady o svěření dítěte do vaší péče (např. rozsudek soudu o osvojení nebo svěření dítěte do péče), pokud nelze uvedené ověřit v agendovém informačním systému evidence obyvatel.
- Doklady o dobách pojištění nebo náhradních dobách (např. doba evidence u Úřadu práce, doba péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby aj.), které nejsou uvedeny v IDA nebo v informativním osobním listu důchodového pojištění nebo o kterých víte, že je ČSSZ nemá ve své evidenci.
- Pro výplatu důchodu na účet manžela/manželky či partnera/partnerky je třeba předložit vyplněný a bankou potvrzený tiskopis „Žádost o zařazení výplaty důchodu poukazem na účet manžela (manželky) v České republice“. Tento tiskopis je k dispozici na správách sociálního zabezpečení a na ePortálu ČSSZ. Pokud jste majiteli účtu, tento tiskopis nepřikládáte a číslo účtu pouze uvedete do žádosti o důchod.

Doklady (např. o zaměstnání, studiu apod.), které předložíte dodatečně, budou následně posouzeny a případně zohledněny. Doklady, které již ČSSZ ve své evidenci má, nepředkládáte, stejně jako doklady o:

- době samostatné výdělečné činnosti (má v evidenci OSSZ),
- době dobrovolného důchodového pojištění (má v evidenci OSSZ),
- pobírání důchodu, který byl nebo je vyplácen ČSSZ,
- době zaměstnání/pojištění v cizině – v členských státech EU či státech, s nimiž má ČR uzavřenou smlouvu o sociálním zabezpečení (vyžádá ČSSZ v rámci důchodového řízení od příslušné zahraniční instituce).

Jak vypadá důchodové řízení?

Rozhodnutí o vašem nároku na důchod a jeho výši je v kompetenci ústředí ČSSZ. Zákonná lhůta pro vyřízení činí 90 dnů (zpravidla je však žádost vyřízena dříve). Délka řízení závisí z velké části na tom, zda jsou v evidenci ČSSZ všechny potřebné podklady. O přiznání důchodu vám ČSSZ zašle písemné rozhodnutí, v němž je uvedeno, od kterého data vám byl důchod přiznán a v jaké výši. Přílohou rozhodnutí je tzv. osobní list důchodového pojištění s přehledem dob pojištění a výdělků, které byly pro důchod započítány. Pokud jste nesplnili podmínky pro nárok na důchod, zašle vám ČSSZ rozhodnutí o zamítnutí žádosti, v němž specifikuje důvody zamítnutí.

Když s rozhodnutím nebudete souhlasit

Možnost podání námitek

Pokud nesouhlasíte s rozhodnutím ČSSZ, můžete proti němu podat písemné námitky do 30 dnů ode dne jeho doručení. Námitky jsou řádným opravným prostředkem ve správním řízení. Lze je podat přímo u ČSSZ nebo prostřednictvím libovolné správy sociálního zabezpečení v rámci dané územní správy sociálního zabezpečení, případně datovou zprávou podepsanou způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu (např. prostřednictvím datové schránky nebo e-mailem podepsaným uznávaným elektronickým podpisem). Z podání musí být patrné, které rozhodnutí řízení napadáte, v čem spatřujete jeho nezákonnost a čeho se domáháte.

ČSSZ přezkoumá rozhodnutí v plném rozsahu, přičemž ho může potvrdit, zrušit nebo změnit. V námitkovém řízení rozhodují úřední osoby, které nerozhodovaly v předchozím řízení. Námitky není třeba podávat tehdy, když chcete důchod přiznat od jiného data, než jste původně požadovali. V takovém případě je možné do 30 dnů od doručení rozhodnutí požádat ČSSZ o změnu (posunutí) data přiznání důchodu.

Možnost podání žaloby

Pokud nesouhlasíte ani s výsledkem námitkového řízení, máte možnost podat u příslušného soudu správní žalobu. O žalobě ve věcech důchodového pojištění rozhodují krajské soudy, v Praze Městský soud. Námitkové řízení je přitom nezbytné k tomu, aby se uvedenou žalobou proti rozhodnutí ČSSZ mohl příslušný soud zabývat. O dávkách důchodového pojištění určitých skupin zaměstnanců (např. vojáků z povolání, policistů, hasičů, příslušníků BIS, Vězeňské služby ČR aj.) rozhodují ministerstva obrany, vnitra a spravedlnosti.

Více najdete v Příručce budoucího důchodce nebo na www.cssz.cz. Informace v letáku jsou zjednodušené a vycházejí z právních předpisů účinných ke dni jeho vydání. Jejich plné znění je uvedeno v zákoně č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, a v zákoně č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Odbornou pomoc a informace vztahující se ke konkrétní situaci občana vám rádi poskytnou pracovníci správy sociálního zabezpečení nebo operátoři call centra na bezplatném telefonním čísle 800 050 248 (ze zahraničí lze volat tel. č. +420 257 066 077).

Vydala Česká správa sociálního zabezpečení v únoru 2025.

